

สรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็นระดับภาค
เรื่อง “แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)”

วันที่ 16-17 ธันวาคม 2548 ณ จังหวัดขอนแก่น

1. ข้อเท็จจริง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) อยู่ระหว่างการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 โดยได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งได้วางขั้นตอนกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 โดยเปิดโอกาสให้มีการระดมความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ (1) ขั้นตอนกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ (2) ขั้นตอนร่างรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และ (3) ขั้นตอนอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ภายในเดือนตุลาคม 2549

ขณะนี้การดำเนินงานในขั้นกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มีความก้าวหน้าไปมากแล้ว สศช. จึงได้จัดเวทีระดมความคิดเห็นเพิ่มเติมในระดับภาคทั้ง 4 ภาค ในช่วงเดือนธันวาคม 2548 โดยมีกำหนดการ ดังนี้

ครั้งที่ 1 : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ 15-17 ธันวาคม 2548 ณ โรงแรมโซฟิเทลราชาออร์คิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 2 : ภาคกลาง ระหว่างวันที่ 18-20 ธันวาคม 2548 ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ครั้งที่ 3 : ภาคเหนือ ระหว่างวันที่ 21-23 ธันวาคม 2548 ณ โรงแรมปางสวนแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งที่ 4 : ภาคใต้ ระหว่างวันที่ 25-27 ธันวาคม 2548 ณ โรงแรมแกรนด์ไฮม์ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การสัมมนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ สศช. ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นที่จะนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ซึ่งสะท้อนความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ประกอบด้วยประเด็นการระดมความคิดเห็น 2 ประเด็นหลัก คือ

(1) การกำหนดแนวทางการเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

(2) การกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

2. กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

2.1 สถานการณ์การพัฒนาประเทศ

(1) การประเมินผลการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา พบว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสิ้นเปลือง ยังขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **ส่วนหนึ่ง** **เนื่องมาจากการใช้ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เห็นทางด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ** ส่งผลให้ทุนต่างๆ ได้สูญหายหรือลดน้อยลงไปเป็นจำนวนมาก อีกทั้งทุนที่มีอยู่ก็ไม่ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเท่าที่ควร

(2) บริบทการเปลี่ยนแปลงต่อทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านที่สำคัญ และจะมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งจะต้องมีการเตรียมความพร้อม และกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม โดยนำจุดแข็งและโอกาสของทุนที่มีอยู่ในประเทศ มาเป็นภูมิคุ้มกันและพัฒนาให้เป็นประโยชน์ เพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้อย่างรู้เท่าทัน

2.2 ทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

(1) จุดมุ่งหมาย การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จะมุ่งพัฒนาสู่ **“สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society)”** โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของการพัฒนาให้เกิดขึ้นในทุกมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป

(2) แนวคิดพื้นฐาน ยังคงยึด **“คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”** และยึดหลัก **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** เป็นปรัชญานำทางในการบริหารและพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 โดยมีการขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

(3) ทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งนำทุนที่มีอยู่แล้วในสังคมไทยทั้งทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเสริมสร้างให้เข้มแข็ง โดยวางแนวทางการพัฒนา และเสริมสร้างทุนทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าว ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งระดับประเทศ เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป ดังนี้

(3.1) ทูทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยทุนทางกายภาพ (Physical capital) ทุนหรือสินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Capital/assets) สินทรัพย์ที่ไม่สามารถจับต้องได้ทางกายภาพ แต่สามารถอ้างสิทธิประโยชน์ได้ในอนาคต (Intangible Capital) และแรงงาน/ทรัพยากรมนุษย์

(3.2) ทูทางสังคม เกิดจาก การรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ บนฐานของความไว้วางใจเชื่อใจสายใยความผูกพัน และวัฒนธรรมที่ดึงามของสังคมไทยผ่านระบบความสัมพันธ์ในองค์กรประกอบหลัก ได้แก่ คน สถาบัน วัฒนธรรม และองค์ความรู้ ซึ่งจะเกิดเป็นพลังชุมชนและสังคม โดยองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้านมีบทบาทและยึดโยงให้เกิดทุนทางสังคม

(3.3) ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 **ความหลากหลายทางชีวภาพ** หมายถึง ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ พันธุกรรม และระบบนิเวศ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทุนทางสังคม เพราะเป็นที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีการดำรงชีวิตของชุมชน เป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตทั้งเกษตรอุตสาหกรรม และบริการ รวมทั้งเป็นปัจจัยพื้นฐานการผลิตและการดำรงชีวิตที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์การแข่งขันและการค้าระหว่างประเทศ

3. สรุปผลที่ได้จากการสัมมนา

ที่ประชุมได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการเสริมสร้างทุนดังกล่าว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ดังนี้

3.1 ทุนทางเศรษฐกิจ

(1) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา

(1.1) การขจัดความยากจน

- ✦ แบ่งเขตการปลูกพืชตามศักยภาพของดิน(Zoning)
  - ✦ กำหนดเป้าหมายการลดภาระหนี้สินภาคประชาชนที่ชัดเจน
- ในช่วงแผนฯ 10
- ✦ สร้างวินัยการออมและลดปัญหาหนี้สิน โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน พร้อมทั้งพัฒนาอาชีพ ด้วยการสร้างความรู้
  - ✦ พัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับศักยภาพของบุคลากร
- และตลาดแรงงาน

- พัฒนาความรู้ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมให้กลับมาทำงานในท้องถิ่น เช่น โครงการเต็กรักถิ่น เยาวชนรักบ้าน
- พัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม โดยปราชญ์ชาวบ้าน
- จัดทำมาตรการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักเรียน
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค โดยควบคุมสื่อโฆษณาเพื่อลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย เพื่อสร้างความเข้าใจ
- การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจด้านเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ
- ใช้จุดแข็งของภูมิภาค (Core Competency) ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการผลิต เช่น การพัฒนาแร่ธาตุ
- พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ/แหล่งกักเก็บน้ำโดยใช้
- พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการกระจายอุตสาหกรรมสู่
- ส่งเสริมการกระจายการผลิตพืชที่มีสู่ทางการตลาดและพืชพลังงานให้เป็นระบบ ครอบคลุมมีความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม
- ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ทั้งด้านคุณภาพการบรรจุหีบห่อและการตลาด
- ส่งเสริมการผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบ
- พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการกองทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น กองทุนเกลือเกลือพื้นอง เพื่อยกระดับเป็นธนาคารหมู่บ้าน
- วิจัยพัฒนาพันธุ์พืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับภาคอีสานให้มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น
- ส่งเสริมการวิจัย&พัฒนา สร้างเครือข่ายผลิตภัณฑ์และการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และสินค้าชุมชนอื่น ๆ ให้มีความหลากหลายและมีตลาดรองรับ

» สร้างความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมอีสานเหนือให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ รวมทั้งพัฒนาและสร้างมูลค่า (Value Creation) ให้กับสินค้าชุมชน

(1.2) ความเชื่อมโยงโลก-ภูมิภาค

» พัฒนาและเชื่อมโยงโครงข่ายพื้นฐานให้สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ของประเทศ เพื่อลดต้นทุนการขนส่งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

(1.3) ความมั่นคงด้านพลังงาน

» ส่งเสริมการประหยัดพลังงานทั้งในภาคอุตสาหกรรม และครัวเรือน
อย่างต่อเนื่อง

» วิจัยและพัฒนาพืชพลังงาน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง สบู่ดำ และพืชอื่นๆ

(1.4) โอกาสความเปลี่ยนแปลงการบริโภค

» สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็ก เยาวชน และครอบครัว จากผลกระทบกระแสวัฒนธรรมและเทคโนโลยีการบริโภคที่ไม่เหมาะสม

(1.5) ความสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติ

» ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์และลดการใช้สารเคมี

(1.6) การพัฒนา ว&ท R&D และนวัตกรรม

» สร้างระบบการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เข้าถึงผู้รับบริการ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องลิขสิทธิ์ การถ่ายทอดและต่อยอดภูมิปัญญา

(1.7) การกระจายอำนาจ/การมีส่วนร่วม

» ปรับระบบบริหารการเงินการคลังของประเทศให้สามารถกระจายภาษีให้ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม

» สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนอย่างบูรณาการ โดยสร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับ อบต. และท้องถิ่น

» ให้มีหลักเกณฑ์มาตรฐานในการคัดเลือกตัวแทนองค์กรในการมีส่วนร่วมเพื่อลดความขัดแย้งในชุมชน

(2) บทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา

(2.1) ภาครัฐ

» สร้างความรู้ ความเข้าใจ และข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาล แนวปฏิบัติ รวมทั้งบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ถูกต้องและชัดเจน

» ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจกับ อบต.

» ประเมินผลความสำเร็จและล้มเหลวตามแผนฯสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

(2.2) ภาคธุรกิจเอกชน

» เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการพัฒนา

» สนับสนุนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในสถานประกอบการให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

(2.3) ภาคประชาชน

» เป็นผู้จัดทำและประสานเครือข่ายแผนชุมชนพึ่งตนเอง และปฏิบัติตามแผน

» เป็นผู้ติดตามประเมินผลแผนชุมชน

(2.4) สื่อ

มีบทบาทในการสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการสร้างทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 ทุนทางสังคม

(1) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา

(1.1) การเพิ่มคุณภาพและศักยภาพคน ให้มีส่วนเพิ่มทุนทุนทางสังคม และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญา และสุขภาพอนามัย โดย

1) การพัฒนาจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม

» เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเพื่อกลมเกลียวจิตใจ ให้มีวินัย ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม กตัญญู เอื้ออาทร และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

‣ กระตุ้นให้คนทุกวัยมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในทุกระดับ เป็นการสร้างการเรียนรู้ของการทำงานร่วมกัน รู้จักการประสานประโยชน์ เป็นพลังนำไปสู่การแก้ปัญหาและการพัฒนาในด้านต่างๆ

‣ สร้างภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของศีลธรรมอันดีงามและความพอเหมาะพอควร

‣ บ่มเพาะความประพฤติอันดีงามให้กับเด็กและเยาวชนผ่านทางระบบการศึกษาและครอบครัวควบคู่กับการสร้างครุฑต้นแบบที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก

‣ ส่งเสริมการศึกษาวิชาศาสนศึกษา และหน้าที่พลเมืองที่ดีของสังคมทุกระดับ

‣ สร้างทัศนคติที่ดีในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2) การเฝ้าหาความรู้ ประกอบด้วย

‣ สร้างนิสัยรักการอ่าน และเฝ้ารู้ตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต เพื่อให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

‣ เพิ่มทักษะความรู้ความสามารถทั้งระดับพื้นฐานและระดับวิชาชีพเฉพาะ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำ

‣ สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของคนทุกกลุ่ม ในทุกช่วงวัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น โดยการพัฒนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม สนับสนุนให้ประชาชนชาวบ้าน สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาในส่วนกลางและท้องถิ่นร่วมมือกับหน่วยงานและชุมชนในการจัดการองค์ความรู้ ขยายผลต่อยอดสู่พื้นที่อื่นและพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะของประเทศ

‣ ส่งเสริมการเทียบคุณวุฒิการศึกษาจากการประกอบอาชีพที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างหลากหลาย

‣ สนับสนุนให้หนังสือมีราคาถูกลงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่าน

‣ สร้างสิ่งจูงใจด้านภาษีในการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานประกอบการ

3) ด้านสุขภาพอนามัย

‣ ส่งเสริมการพัฒนาคนให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของคู่สมรสจนถึงวัยสูงอายุ

‣ เสริมสร้างคนไทยแข็งแรง ไร้โรค ไร้ภัย เลิก เลิกอบายมุขสิ่งมีนเมาต่าง ๆ พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่อสุขภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมให้ดูแลสุขภาพของตนเอง การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา รวมทั้งการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

- ♣ สนับสนุนให้คนไทยรู้จักป้องกัน รักษาโรคร้าย ๆ ด้วยตนเอง
- ♣ สนับสนุนให้ใช้ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมไทย สมุนไพรไทย ในการเสริมสร้างสุขภาพ
- ♣ เสริมสร้างระบบสุขภาพแบบใหม่ที่เน้นความร่วมมือระหว่าง ปัจเจกและชุมชนเป็นการสร้างสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจแก่คนไทยทุกกลุ่มอายุ

(1.2) การส่งเสริมบทบาทของสถาบันหลักในการสร้างความสามัคคีของคน ในชาติ เป็นการดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกภาพและความเป็นปึกแผ่นของประเทศ

- 1) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันทางสังคม รวมถึง ครอบครัว ชุมชน เครือข่ายชุมชน ภาคธุรกิจ และประชาสังคม ทำให้เกิดระบบความสัมพันธ์ที่เป็นพลังในการ พัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) มีหน่วยงานดูแลการเลือกตั้งในท้องถิ่น (การเพิ่มบทบาทสถาบัน ครอบครัว สถาบันศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในการพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมกัน
- 3) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ปรัชญาทางเศรษฐกิจ พอเพียง สร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตในระดับครัวเรือน และในกระบวนการทำงานของหน่วยงาน ต่าง ๆ และในการบริหารประเทศ
- 4) น้อมนำหลักการ “รู้ รัก สามัคคี” มาใช้ในการดำเนินชีวิตและสร้าง การมีส่วนร่วมที่นำไปสู่ความสามัคคี ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างและการลดความขัดแย้งภายในชาติ

(1.3) การอนุรักษ์ รักษา พัฒนาวัฒนธรรมที่งดงามของไทย ให้คงอยู่และสืบสานสู่ คนรุ่นต่อไป

- 1) ส่งเสริมให้ปราชญ์และผู้รู้ถ่ายทอดความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่น ใหม่ เช่น จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ สอนในสถาบันการศึกษา เป็นต้น และเปิดโอกาส ให้ผู้สูงอายุได้มีบทบาทในการสั่งสอน อบรม บ่มนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กและเยาวชน นำความรู้ ประสบการณ์มาทำประโยชน์เพื่อสังคม ขณะเดียวกันปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเคารพต่อผู้อาวุโสและ กตัญญูต่อผู้ มีพระคุณ
- 2) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ องค์กรความรู้ และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ หลากหลาย รวมทั้งสร้างนวัตกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มเยาวชนและศิลปินรุ่นใหม่
- 3) พัฒนา บูรณะ และพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ โดยใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นหลักและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ เป็นการรักษาศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม
- 4) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ เอกชนและประชาชน รักษา และฟื้นฟู คุณค่าทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่เป็นมรดกและคุณค่าของท้องถิ่นและของชาติอย่าง เป็นระบบให้มีความเข้มแข็งและผสมผสานไว้ในวิถีชีวิต

5) สนับสนุนให้สถาบันครอบครัวป้องกันและสกัดกั้นวัฒนธรรมที่ไม่ดีจากต่างชาติ

(1.4) การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1) จัดการองค์ความรู้ในระดับชุมชนที่ทำให้เกิดระบบความรู้ที่ชุมชนเป็นเจ้าของ และการนำภูมิปัญญามาผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดเป็นความรู้ใหม่ที่นำไปใช้เพื่อการพาณิชย์ได้

2) ผลักดันให้มีการจดลิขสิทธิ์ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญากรณีหากมีการนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ทั้งในและนอกประเทศ

3) สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ โดยมีนักวิจัยท้องถิ่นเข้าร่วม และนำไปสู่การจัดการและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

4) พัฒนาและต่อยอดภูมิปัญญาและความเป็นไทยที่สอดคล้องกับความต้องการสินค้าและบริการที่มีศักยภาพ เช่น ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย วัฒนธรรมด้านอาหาร การนวดแผนไทย และสมุนไพร เป็นต้น

5) สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ใหม่ ต่อยอดองค์ความรู้เดิม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ

(1.5) สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเพิ่มทุนทางสังคม

1) เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีวินัยรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกันได้โดยมุ่งประโยชน์ขององค์กร ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ขององค์กร

2) สร้างมาตรการจูงใจที่เปิดโอกาสให้คน/ธุรกิจเอกชนสามารถมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การลดหย่อนภาษี การประกาศเกียรติคุณ การให้รางวัลที่เป็นการเชิดชูคุณความดี

3) สนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการชุมชน เพื่อลดความแตกต่างระหว่างคนจนกับคนรวยในการสร้างความสามัคคีในชุมชน

(2) บทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา

(2.1) ภาคประชาชน ต้องเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการพัฒนาและเพิ่มทุนทางสังคมให้สอดคล้องกับ โอกาส ศักยภาพ และความพร้อมของแต่ละพื้นที่ โดยการสร้างความสัมพันธ์ส่งเสริมการ รวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในพื้นที่ โดย

- ร่วมพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณภาพพร้อมเป็นทุนทางสังคม
- ส่งเสริมให้การรวมกลุ่มเข้มแข็ง สามารถพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี
- ร่วมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้บ้าน วัด โรงเรียน เป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทหลักในการเพิ่มทุนทางสังคมในชุมชน
- สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ในชุมชนให้เป็นระบบ เกิดการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ส่งเสริมการรักษาวัฒนธรรมพื้นบ้านและบูรณะโบราณสถานต่างๆในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนทั่วไป

(2.2) ภาครัฐ ทำหน้าที่เชื่อมโยงการพัฒนาทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกื้อหนุนการพัฒนาประเทศ โดย

- ปรับระบบและวิธีการทำงาน โดยบูรณาการการทำงานทั้งแนวดิ่งและแนบราบ โดยเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างภาคราชการ ส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมทั้งถ่ายทอดโอนภารกิจ การตัดสินใจ และทรัพยากรจากส่วนกลางลงสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น
- สร้างความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ตลอดจนสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมและการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐในทุกระดับ
- เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐ ทุกระดับ ตั้งแต่ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น

(2.3) ภาคธุรกิจเอกชน ประสานงานความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจเอกชนด้วยกันเอง ภาครัฐ ชุมชน และประชาชนในการดำเนินงาน โดย

- ดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อตรง สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับลูกค้าและสาธารณชนเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม
- จัดทำบรรษัทภิบาลในองค์กร มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อลูกค้า ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คำนึงถึงการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และสังคม
- ร่วมจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคมตามความถนัดและความสนใจทั้งในการพัฒนาสังคมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาครัฐให้สิ่งจูงใจด้านภาษี

(2.4) สื่อ มีบทบาทในการสร้างสรรค์สังคม ด้วยการสร้างกระแสเชิงบวก ความตระหนัก และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่สังคม โดย

» การใช้สื่อทุกรูปแบบอย่างสร้างสรรค์ เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้มีบทบาทต่อการปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม และจริยธรรม สร้างค่านิยม พฤติกรรมการดำรงชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมไทยแก่เด็กและเยาวชนและสังคมไทย

» สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิอันพึงมีพึงได้ของประชาชน ตลอดจนเป็นแกนในการรับฟังความคิดเห็นและการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

» ให้มีหน่วยงานกลั่นกรองจริยธรรมของสื่อที่ไม่สร้างสรรค์

» สื่อควรสร้างละครที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้สังคม

(2.5) ภาคการเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนที่ชัดเจนในการเสริมสร้างการเมืองภาคประชาชนให้เข้มแข็ง และสามารถเป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานพัฒนาการเมืองภาคประชาชน

3.3 ทูตทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา

(1.1) แนวทางการพัฒนาทุนที่สมดุลบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างสมดุล เพื่อสนับสนุนทั้งทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างมีความเปราะบาง โอกาสที่เกิดขึ้นจากแนวโน้มการพัฒนาอาจเปลี่ยนเป็นภัยคุกคามได้ ถ้าไม่ระมัดระวังในการนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งเจ้าของภูมิปัญญาอาจเป็นฝ่ายเสียเปรียบและสูญเสียผลประโยชน์ที่พึงได้รับหากไม่รู้เท่าทัน แนวทางสำคัญในการเสริมสร้างทุนความหลากหลายทางชีวภาพ คือ

1) **สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนเพื่อรักษาทรัพยากรและภูมิปัญญาให้สืบทอดอย่างยั่งยืน** โดยสร้างความตระหนักรู้ถึงศักยภาพของทรัพยากรท้องถิ่น และกระแสนการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพที่เกิดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะใช้ประโยชน์และยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถเผชิญกับกระแสการเข้ามาของผลประโยชน์ต่างๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งอาศัยความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา

2) **ใช้องค์ความรู้สมัยใหม่เพื่อยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น** โดยมีการสังเคราะห์ร่วมกันระหว่างเทคโนโลยีกับภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับท้องถิ่น ชุมชน และประเทศ รวมทั้งต้องส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีฐานมาจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ การสร้างห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่า และเพิ่มโอกาสในการพัฒนา

3) ควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมที่ใช้สารเคมี หรือเกษตรกรรมที่ใช้สารเคมีอย่างเข้มข้น โดยใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ กับกิจกรรมที่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมีมาตรการที่รอบคอบเกี่ยวกับการทดลอง GMO โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอาหาร

4) พัฒนาระบบข้อมูลและการศึกษาวิจัย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้ที่แท้จริงถึงศักยภาพทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ใช้ฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์กำหนดการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งบูรณาการองค์ความรู้และข้อมูลจากแหล่งต่างๆ

5) พัฒนาระบบบริหารจัดการ สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ โดยให้มีกลไกตรวจสอบดูแล และเฝ้าระวัง เพื่อการรักษาพันธุ์กรรมและป้องกันการแย่งชิงการจดสิทธิบัตรของต่างชาติ กำกับดูแลการเข้าถึงความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกระจายอำนาจการจัดการให้ชุมชน มีแนวทางส่งเสริมการเพิ่มทุนความหลากหลายทางชีวภาพที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และชุมชน และกำหนดหลักเกณฑ์สนับสนุนการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยให้ความสำคัญเชิงคุณค่ามากกว่าผลตอบแทนทางการเงิน

(1.2) แนวทางการพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ

1) ทำแผนแม่บทการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ระดับย่อยภายใต้ลุ่มน้ำ โดยใช้ข้อมูลที่แท้จริงจากชุมชน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

2) ใช้การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ (Zoning) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรและจัดสรรงบประมาณ

3) บูรณาการระบบข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานของความเป็นจริงและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น มีการเผยแพร่ฐานข้อมูลต่อสาธารณชน เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ และลดปัญหาการขัดแย้ง

4) สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่เยาวชน โดยให้การศึกษาทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน

5) ให้ความสำคัญกับภาคประชาชนในการศึกษาวิจัย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการจัดทำแผนระดับพื้นที่ โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

6) การเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดเสรีทางการค้า โดยกำหนดมาตรฐานการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดจากปัญหามลพิษ

(2) บทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา

ทุกคนในสังคมต่างได้รับผลกระทบและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการเปลี่ยนแปลงของทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น เพื่อให้ผลของการพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถตอบสนององวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Core Purpose) ในการมุ่ง

สู่การพัฒนาที่สมดุลบนพื้นฐานของการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพให้ยั่งยืนแล้ว จำเป็นต้องสร้างกลไกการมีส่วนร่วม ตลอดจนกระบวนการพัฒนา ภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยมีบทบาทที่แตกต่างกันไป ดังนี้

(2.1) ภาครัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จะต้องปรับบทบาทจากผู้ควบคุมและสั่งการ มาเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลไกการมีส่วนร่วม และจะมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจและภาคชุมชน สังคม เข้าด้วยกัน ในส่วนของการช่วยสนับสนุนชุมชนนั้น ภาครัฐต้องสนับสนุนในเรื่องสิทธิการดูแลทรัพยากร และการพัฒนาองค์ความรู้ รวมทั้งกำหนดกติกาสร้างความยุติธรรมระหว่างการใช้ประโยชน์โดยภาคการผลิต และชุมชน ในรูปของการปรับปรุงกฎ ระเบียบ กฎหมาย เครื่องมือด้านการเงิน การคลัง และระบบบริหารจัดการ และการร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อปกป้องรักษาความหลากหลายทางชีวภาพของโลก

(2.2) ภาคเอกชน การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพนั้นต้องอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นและการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการสร้างนวัตกรรมทั้งด้านการผลิตและบริการ และใช้การตลาดนำนวัตกรรมนั้นไปสู่แหล่งอุปสงค์ ภาคธุรกิจเอกชนจะมีบทบาทในการแปรรูปความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไปสู่นวัตกรรม รวมทั้งนำเอานวัตกรรมไปสู่ตลาด ภาคเอกชน ควรทำธุรกิจอย่างมีคุณธรรม มีจริยธรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อผลกระทบด้านมลพิษ และมีความยุติธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์ ระหว่างเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการใช้ฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ

(2.3) ภาควิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษาจะมีส่วนสำคัญในการวิจัยและพัฒนา ให้การศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำหน้าที่ประสานเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจและชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนจะมีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวไปให้แก่ชุมชน และเป็นพี่เลี้ยงที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการเข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และบริหารจัดการฯ ซึ่งจะครอบคลุมถึงการใช้ประโยชน์จากทุนทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้ค่าและอนุรักษ์ตามขอบเขตแห่งสิทธิ การจัดทำแผนชุมชนของตนเอง รวมทั้งการสร้างคามตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ

(2.4) ภาคองค์กรชุมชนและประชาชน นับเป็นภาคที่อยู่ใกล้ชิดและได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของทุนทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอันเป็นฐานของชีวิตโดยตรง ดังนั้น จึงต้องเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่ยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการพัฒนา สร้างความเข้มแข็งโดยการสร้างประชาคมและเครือข่ายในระดับพื้นที่ การถ่ายทอดและยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการร่วมกับความรู้สมัยใหม่ และมีแผนการจัดการร่วมกันภายใต้การยอมรับในสิทธิการใช้ประโยชน์และบริหารจัดการที่ยุติธรรม และมีความชัดเจนในความเป็นเจ้าของสิทธิหรือทรัพย์สินของรัฐและคนไทยทุกคน ตลอดจนร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน การทำงานของภาคีการพัฒนาทั้งระบบจะต้องสอดคล้องกัน และมีความต่อเนื่อง หากกลไกทำงานแยกส่วนเหมือนในอดีตที่ผ่านมา โดยที่เป้าหมายการดำเนินการไม่สอดคล้องกัน จะนำไปสู่ความขัดแย้งของผลประโยชน์ และทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพจะเสื่อมโทรม หรือตกไปอยู่ในกรรมสิทธิ์ของทุนระหว่างประเทศในที่สุด

4. การดำเนินงานขั้นต่อไป

สศช. จะนำผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นในระดับภาคทั้ง 4 ภาคดังกล่าว ไปเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และวางบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนาประเทศอย่างเหมาะสม โดย

3.1 จัดระดมความคิดเห็นเพิ่มเติมจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง (Focus Group) ในส่วนกลางในช่วงเดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ 2549

3.2 ยกร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เพื่อระดมความคิดเห็นในระดับชาติในการประชุมประจำปี 2549 ของ สศช. ในเดือนมิถุนายน 2549